

השקפה צעירה

מבית קהילת "חזון הדור הצעיר" (ע"ד)

מסיני בא...

הרב פרופ' חביב יצחק

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת"

התורה הקדושה לא חוזרת על עצמה, ולא מבזבזת מילים. למדו חז"ל מהישנות האיסור לעשות מלאכה בשבת, בתוך הפרקים שעוסקים בבניית המשכן, שמלאכות שנצרכו מעם ישראל לבניית המשכן, כמתואר מפרשת תרומה ועד פקודי, הן מהות האיסור לעשות מלאכה בשבת. וכאן למדים הדורות המאוחרים מסר מהותי בדרכה של תורה. שאם ישאל אדם, "מהי מלאכה?", יענה ודאי, שחומרת המלאכה תלויה במאמץ, או בכישורים, וכן הלאה מה שנלאה מוחו הרופס של בן תמותה לייצר בדעתו. ואילו התורה מלמדת תבנית חשיבה אחרת. הלומדים איתי מרגילים עצמם שלכל שאלה בלימודי התורה התשובה האוטומטית (לא תמיד עובד, אבל לעתים קרובות), היא - "פסוק". התורה, ולא חוויות חיינו, היא שמגדירה מה מותר ומה אסור, מה רצוי ומה לא רצוי. ולכן לעתים קרובות, אנחנו רואים ויכוח בין רבותינו, אם התורה מתארת מצב, כגון שעם ישראל ממליך עליו מלך, או שישיראלי מתחתן עם גויה מעם כבוש, האם התאור כשלעצמו אומר שהמצב הזה הוא רצוי וציווי, או שהמצב הוא תאור של טבע האדם וחולשותיו, וכיון שיווצר מצב כזה עקב יצה"ר, מורה התורה מה לעשות במצב זה.

כך או כך, אנחנו מגדירים שת משמעות המילה "מלאכה" מהפסוקים שמתארים את מלאכת בניית המשכן, ולא מהגיון אנושי, ולכן נשאלת השאלה בפרשתנו, מדוע אומרת התורה "לא תבערו אש..." הרי בישול ואפיה אסור ממלאכת המשכן של צביעת העורות והצמר, או מאפיית לחם הפנים, ומה אם כן מצריך את התורה לפתע כן לתאר מלאכה זו בפרוש? מספר תשובות בדבר:

1. התשובה העיקרית היא עצם החלוקה לאבות מלאכות. ידוע שמלאכות האבסורות בשבת מתחלקות לקבוצות, כשבכל קבוצה מלאכה מסויימת נקראת אב מלאכה, ותולדותיה הן פעולות דומות לה, תחת אותה קבוצה. לדבר משמעות הלכתית מרחיקת לכת, במיוחד בזמן ביה"מ, שיבנה יוכונן בב"א. אדם שחטא ועזה מלאכה בשבת בשוגג, חייב חטאת. אם עבר שתי עבירות מאותה קבוצת מלאכות (אב ותולדה, או שתי תולדות של אותה אב מלאכה), חייב חטאת אחת, ואם עבר שתי עבירות מקבוצות שונות (שתי אבות או שתי תולדות של אבות שונות), אז עליו להביא שתי חטאות. מניין אנחנו למדים שהמלאכות מתחלקות לקבוצות? התשובה היא "פסוק". הפסוק שלנו מחלק לפתע את מלאכת מבעיר, למרות שהוא היה ידוע לנו מצביעת הצמר במשכן, לאמר לנו שמלאכות מתחלקות לקבוצות.

2. תשובה חשובה נוספת היא הריגה. לומדת המשנה במסכת סנהדרין (פרק ארבע, משנה שש) שאחת מארבעת הצורות שעברין היה מוצא להורג בזמן שהיתה סנהדרין של רבנים סמוכים בישראל, היא שריפה (שפיכת עופרת מותכת לגרוננו של האשם). מכיון שההריגה היתה נעשית ע"י שריפה, או הבערה, אומר הפסוק שאסור לבער אש

בשבת, וכך אנחנו למדים שאסור לבית דין להוציא להורג ביום השבת. ממלאכה זו לכל הצורות האחרות של הוצאה להורג אנחנו מסיקים שכולן אסורות, כי המסר הזה (איסור הוצאה להורג בשבת) רק בפסוק זה, ולכן הוא "בנין אב מכתוב אחד", והוא חל על כל התורה כולה, ז"א כל צורות ההוצאה להורג אסורות בשבת. המשנה ממשיכה למסקנה נוספת שמלמדת אותנו נקודית מבט שונה לחלוטין על מאמר חז"ל "יותר ממה שבני ישראל שמרו על השבת, השבת שמרה עליהם". אומרת המשנה שלכן (מכיון שאסור להוציא להורג בשבת), אסור לדון דין תורה שגזר דינו יכול להיות מוות, ביום ששי. המסקנה מבוססת על שתי הלכות נוספות בהלכות ששי. האחת, שדין מוות מחייב "לישון על הרעיון". ז"א, בית הדין מחויב לדחות את ההצבעה בדין עד למחרת היום מאז העדות האחרונה שנשמעת. אם כן, אם העדות האחרונה נשמעת ביום ששי, ועל הדיינים ללון עד מחר, פסק הדין יהיה להרוג את הנאשם בשבת. אפשר היה לאמר, שביצוע גזר הדין ידחה למחרת, יום ראשון, מתוך כבוד השבת, אבל הדין הוא שהלנת הדין, ז"א, דחיית הביצוע עד למחרת, הוא עצמו עבירה. אם כן, אדם הראשון, לו אמר השם "ביום אוכלך ממנו (פרי עץ הדעת טוב ורע) מות תומת", ומכיון שאדם נברא ואכל מהפרי ביום ששי, לא ייתכן, בדין תורה, שמשמעות הפסוק תהיה ממש שהשם יוציא אותו להורג (כי השם גם הוא בבחירתו מקיים את התורה, כמו שנאמר בגמרא "מה כתוב על התפילין, כביכול של הקב"ה). לכן, השבת שמרה על עם ישראל, כי לולי השבת, אדם הראשון, אבי אבות הישראלים, היה נהרג באותו היום, ולא היו לו צאצאים. ובאה התורה הקדושה, שכותבה יודע הכל, ידע שעתידי אדם לחטוא לו, ומגנה עליו מפני עצמו.

3. התשובה החשובה ביותר לדורנו, והוא מסר הילכתי ממדרגה ראשונה בשמירת וכיבוד השבת, היא מבוססת על פרוש המילה "הבערה" במובן פסיכולוגי. האש הפסיכולוגית היא אש המחלוקת והמריבה. ואומרת התורה "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", ולכן מצווה הבית היהודי מכל וכל, להמנע ממריבה בשבת. כמה חוגג היצה"ר על בתי ישראל, שמשפחות רבות נפגשות רק בארוחת ליל שישי, ואז, או אז, האחים צועקים אחד על השני את דעותיהם הפוליטיות, או על הדינמיקה המשפחתית. כמה סיפוק ועונג אנשי ישראל מפיקים מלהיות צודקים בוויכוחים אלו, כמה משוכנעים שהם עוסקים בעבודת השם, כי הם מגינים על דעתם שהיא כמובן אמת! ולא עולה על דעתם, שעצם הויכוח הוא עבודה זרה! כמו שהשבת היא מעין עולם הבא, כך גם במריבה, אין מריבה בעולם הבא. ולכן חובה עלינו להשתדל ביותר לשמור על חימתנו ביום השבת. גם אם עולה על דעתך לאמר משהו שכבר זמן רב רצית לשתף בו את בן או בת זוגתך, המנע דיבור זה ביום השבת, והרהר(י) בדעתך, "הריני מקיים מצוה מדאורייתא של כיבוד ושמירת השבת".

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שבזכות שלום הבית שאנחנו משתדלים בו, ולו רק ביום השבת, שימחלו לנו כל עוונותינו, ונחזור כולנו בתשובה שלימה, ויבוא לנו גואל צדק, בב"א

הצטרפו אלינו!
 תוכניות חינוכיות לילדים ונוער • גמ"ח "רק בְּשִׁמְחוֹת" - השאלת ציוד לשמחות ולבית האבל • גמ"ח "לְבַרְיָאָה" השאלת ציוד רפואי וסיעודי • מרכז להפצת ערכי היהדות • חלוקת מצרכי מזון • ערבי תרבות • בית מדרש יוצר לדתיים ולחילוניים • מרכז התנדבות קהילתי • מרכז הדרכה • חוגי ילדים

- מה בפנים?**
- חינוך באהבה**
אלה שאכפת להם
- מושג השבוע**
לחם הפנים
- מבט לעומק**
"מי" ברא "אלה"
- הלכה בהרחבה**
פורים ודברי סיכום
- ממטעמי המטבח**
עוגיות בראוניז שוקולד

שבת פרשת "ויקהל" - "שקלים"

יצאת שבת	כניסת שבת	חצור הגלילית
18:08	17:15	
18:13	17:05	בית שאן

"איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק..."

פתגם חסידי

הרב ישראל ניסן מור יוסף

הלכה בהרחבה

הרב אֶתִי אהרן

לפורים ודיברי סיכום

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א הלכה א:

כך היא גאולתן של ישראל בתחילה קימאה קימאה כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת.

ממטעמי המטבח

יפית כהן

עוגיות ברואניז שוקולד

150 גרם שוקולד מריר
100 גרם חמאה או מחמאה
3 ביצים
1 1/4 כוסות סוכר

המצרכים:

1 3/4 כוסות קמח
1 אבקת אפיה
1/4 כפית סודה לשתיה.
קורט מלח
1/4 כוס קקאו

אופן ההכנה:

ויש לומר

מושא השבוע גרשון האריס

לחם הפנים

שני

שולחנות היו באולם מבפנים, על פתח הבית, אחד של שיש ואחד של זהב

חידה שבועית

אמיד צ'פניק

חידת השבוע

פיתרון לחידה מהשבוע שעבר

2/3

1/3

מבט לעומק

הרב מנחם סוכות

"מי" ברא "אלה"

אלה

בזכות מי נבראו

"אלה תולדות השמים והארץ"? ובזכות מי הם עומדים? בזכות "אלה שמות בני ישראל". ואלה בזכות מי הם עומדים? בזכות "אלה העדות והחקים והמשפטים"

מונה מספר לכוכבים, לכלם שמות יקרא. גדול אדונינו נרב כח, לתבונתו אין מספר

נודע בשערים בעלה -

מי אלה

בשם

בשמות

בשם

(מבוסס על תורתו של השפת אמת)

ברכה והצלחה לכל בית ישראל ובכללם ל...

אל נא רפא נא לה

ברכה והצלחה

◇
◇
◇
◇
◇
◇

◇
◇
◇
◇